

Motion

1978/79: 2183

av Kurt Söderström och Bertil Johansson
med anledning av propositionen 1978/79:90 med förslag till ändring i
rättshjälpslagen (1972:429) m. m.

I propositionen 1978/79:90 föreslås ändring i rättshjälpslagen. Departementschefen uttalar beträffande nedsättning och eftergift av rättshjälpsavgift (s. 155) följande:

För att kostnadsbidrag skall kunna nedsättas eller efterges krävs f. n. att särskilda skäl föreligger. En tillämpning som innebär att nedsättning eller eftergift sker i mer än 40 % av alla ärenden synes stå i mindre god överensstämmelse med lagens ordalydelse. Med hänsyn till kostnadsutvecklingen för den allmänna rättshjälpen och till de resurser som är tillgängliga anser jag det motiverat med en viss restriktivitet när det gäller att medge nedsättning eller eftergift. Sålunda bör mer skärpta riktlinjer tillämpas än som f. n. gäller. Någon föreskrift i lag om när och hur nedsättning och eftergift av rättshjälpsavgiften bör ske är inte nödvändig. Det bör i stället ankomma på domstolsverket att meddela anvisningar till stöd för tillämpningen. Domstolsverket bör också utfärda närmare anvisningar om rättshjälpsavgifter för dödsbo. Självfallet får de skärpta riktlinjerna inte innebära att människor i små ekonomiska omständigheter förhindras att erhålla allmän rättshjälp.

Domstolsverket har utfärdat anvisningar för nedsättning och eftergift av grundavgift och rådgivningsavgift. Enligt de gällande anvisningarna bör avgift i första hand efterges när den rättssökande saknar inkomst. Eftergift bör vidare kunna ske för rättssökande som utöver folkpension endast uppbär pensionstillskott och kommunalt bostadstillägg till folkpension, liksom för annan som i huvudsak har sådana ekonomiska villkor som angetts. Nedsättning av avgift bör i allmänhet ske till avgiftens halva belopp. Nedsättning bör inte komma i fråga om den rättssökandes ekonomiska förhållanden motsvarar en beräknad årsinkomst av omkring 30 000 kr. Frågan om eftergift eller nedsättning bör också påverkas av omständigheter såsom omfattande försörjningsbördor eller tyngande skuldsättning. Även förmögenhetsinnehav bör beaktas. Sålunda bör innehav av bankmedel, som överstiger 5 000 kr., i regel utesluta eftergift och nedsättning av avgift.

En folkpensionär, som utöver folkpensionen uppbär pensionstillskott och kommunalt bostadstillägg, har i dag en årsinkomst på ungefär 25 000 kr.

Det torde vara allmänt bekant att en folkpensionär med dessa inkomster lever under små ekonomiska omständigheter. Som departementschefen uttalat bör skärpta riktlinjer i vad gäller eftergift och nedsättning av rättshjälpsavgiften inte innebära att människor med sådana ekonomiska förhållanden förhindras att erhålla allmän rättshjälp. Vid en årsinkomst av

f. n. omkring 25 000 kr. bör alltså rättshjälpsavgiften kunna efterges. Spelrummet för de skärpta riktlinjerna är därför begränsat till inkomstskiktet 25 000-30 000 kr., vilket gäller även f. n. Enligt vår mening saknas därför utrymme för skärpning av riktlinjerna på sätt departementschefen anförde.

Åberopande det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening uttalar att nuvarande riktlinjer för nedsättning och eftergift av rättshjälpsavgift i princip bör behållas oförändrade.

Stockholm den 13 februari 1979

KURT SÖDERSTRÖM (m)

BERTIL JOHANSSON (c)